

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА**

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

СумДПУ імені А. С. Макаренка

проф. **Юрій ЛЯННОЙ**

«27» квітня 2024 року

**ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З ОСНОВ ПЕДАГОГІКИ ВИЩОЇ ШКОЛИ
ДЛЯ ВСТУПУ НА НАВЧАННЯ
ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ МАГІСТРА
ЗА СПЕЦІАЛІСТЮ 011 ОСВІТНІ, ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ
(Педагогіка вищої школи)**

Розглянута на засіданні

Приймальної комісії

«27» 2024 р.

Протокол № 10

Суми – 2024

Програма фахового вступного випробування з «Основ педагогіки вищої школи» для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи)

Ухвалена на засіданні кафедри

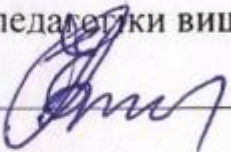
менеджменту освіти та педагогіки вищої школи

04 квітня 2024 р.

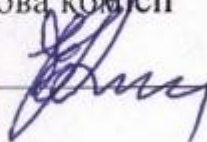
Протокол № 9

Завідувач кафедрою менеджменту освіти та

педагогіки вищої школи

 професор Олена КОЗЛОВА

Голова комісії

 професор Олена КОЗЛОВА

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового вступного випробування з «Основ педагогіки вищої школи» для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи), кваліфікація: «Магістр освітніх педагогічних наук. Викладач закладу вищої освіти» приймаються особи, які мають повну вищу освіту. Форма фахового вступного випробування – усний іспит.

Враховуючи демократичні перетворення, що відбуваються сьогодні у всіх сферах життя суспільства, актуальності набувають питання реформування вищої школи, стратегічних завдань і шляхів оновлення освітньої та професійної підготовки. Суспільна потреба в ініціативних, авторитетних, усебічно освічених фахівцях, здатних до подальшого розвитку і самонавчання, духовного і професійного вдосконалення, актуалізує соціальне замовлення на підготовку педагогів нової генерації, здатних до оволодіння сучасними інформаційними і педагогічними технологіями, відкритих до діалогу із здобувачами освіти, свідомих у ставленні до обраної професії як творчої місії. Це зумовлює необхідність розвитку навичок проектування професійно-педагогічної діяльності, формування широкого кола ключових компетентностей учительського фаху, спрямовує на пошуки ефективних шляхів удосконалення професійно-педагогічної підготовки, на створення умов, що стимулюють фахове зростання вчителів, узгодження між професійним самовизначенням і професійним відбором до системи педагогічної освіти.

Науковими основами програми фахового вступного усного іспиту з «основ педагогіки вищої школи» є положення класичної дидактики та наукові нароби провідних вітчизняних і зарубіжних фахівців. На початковому етапі програма вступного іспиту зі спеціальності передбачає успішне оволодіння абітурієнтом навчальним матеріалом зі спеціальності та **повинен знати:**

- теоретико-методологічні основи педагогіки; нормативні юридичні документи, що регламентують функціонування системи вищої освіти сучасної України;
- теоретичні засади організації навчально-виховного процесу в умовах сучасного вітчизняного закладу вищої освіти;
- сутність методологічних підходів до здійснення педагогічної діяльності в умовах закладу вищої освіти; основні тенденції розвитку вищої педагогічної освіти за кордоном.

Крім того, абітурієнт *повинен володіти: навичками* системного та аналітичного мислення, аналізу інформації, що постійно оточує викладача і такі навички використовувати у процесі проектування змісту навчання сучасних майбутніх фахівців.

Абітурієнт має вміти:

- застосовувати набуті знання у безпосередній практичній діяльності;
- узагальнювати та використовувати передовий педагогічний досвід і сучасні досягнення вітчизняної і зарубіжної педагогічної науки;
- моделювати та здійснювати педагогічний експеримент, правильно і ефективно обирати та застосовувати методи науково-педагогічного дослідження; правильно обирати та застосовувати методи і форми організації навчально-виховного процесу у вищій школі.

Система оцінювання:

Незадовільно – 0 – 99 балів

Початковий рівень – 100 – 129 балів

Достатній рівень – 130 – 153 балів

Середній рівень – 154 – 176 балів

Високий рівень – 177– 200 балів

Форма фахового вступного випробування з «Основ педагогіки вищої школи» для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки – усний іспит.

Кількість білетів – 20, у яких представлено по 2 теоретичних питання та

1 педагогічна ситуація.

Час підготовки до складання усного іспиту – 10 хв.

Час відведений на відповідь по білету – 10 хв.

Питання зі спеціальності

1. Предмет і методи педагогічної науки.
2. Педагогічні ідеї видатних педагогів (Я.-А. Коменського, А. Макаренка, Г. Ващенко, В. Сухомлинського).
3. Роль освіти і педагогіки в розвитку суспільства.
4. Система освіти в Україні. Закон України «Про освіту».
5. Нормативно-правові засади розвитку вищої освіти в Україні в умовах євроінтеграції.
6. Характеристика вищої освіти в Україні. Структура, рівні, типи закладів. Закон України «Про вищу освіту».
7. Мета і завдання сучасної вищої школи.
8. Цінності та самореалізація особистості.
9. Права та обов'язки викладачів і студентів.
10. Педагогічна майстерність викладача.
11. Принципи й методи навчання у закладі вищої освіти.
12. Особливості організації освітнього процесу в закладі вищої освіти в умовах сьогодення.
13. Компетентністний підхід в освіті.
14. Діагностика й контроль знань у закладі вищої освіти.
15. Студентська група як суб'єкт освітнього процесу.
16. Лекційна й семінарська робота викладача й студента.
17. Евристичне навчання у вищій школі.
18. Дослідницька й проєктивна діяльність студентів.
19. Евристичні й проблемні методи навчання.
20. Особливості індивідуальної роботи викладача зі студентами.
21. Впровадження проєктної технології навчання у закладі вищої освіти.
22. Характеристика методів педагогічного дослідження.
23. Закономірності і принципи виховання.
24. Мета і завдання, основні напрями сучасного виховання.
25. Національно-патріотичне виховання молодого покоління та можливості використання потенціалу народної педагогіки.
26. Мета, завдання, зміст громадянського виховання.
27. Розумове виховання: суть, завдання, зміст. Формування світогляду в контексті розумового виховання.
28. Моральне виховання. Основні завдання, зміст морального виховання.
29. Естетичне виховання: суть, завдання, зміст.
30. Трудове виховання. Зв'язок трудового виховання з економічним вихованням.
31. Формування екологічної культури молодого покоління.
32. Фізичне виховання і формування здорового способу життя.
33. Методи, прийоми і засоби виховання.
34. Сучасні підходи до класифікації методів виховання.

- 35.Методи стимулювання поведінки і діяльності. Педагогічні умови використання методу змагання.
- 36.Методи організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки. Метод вправ і привчання.
- 37.Методи формування свідомості та їх роль у виховному процесі. Метод прикладу.
- 38.Основні форми виховної роботи.
- 39.Поняття колективу. Педагогічне керівництво студентським колективом.
- 40.Актуальні проблеми дидактики.
- 41.Процес навчання. Сутність і функції (освітня, виховна, розвивальна).
- 42.Типи і види навчання. Сутність проблемного навчання.
- 43.Закономірності і принципи навчання.
- 44.Нові підходи до змісту освіти.
- 45.Методи, прийоми і засоби навчання.
- 46.Класифікація методів навчання.
- 47.Типи і структура сучасного уроку.
- 48.Роль самостійної навчальної роботи студентів.
- 49.Сутність оцінювання знань, умінь та навичок студентів.
- 50.Особистісно-орієнтовані технології навчання.
- 51.Передовий педагогічний досвід.
- 52.Інноваційна педагогічна діяльність.
- 53.Дидактичні основи дистанційного навчання: переваги і ризики.
54. Самоосвіта і самовиховання.
55. Індивідуалізація і диференціація освітнього процесу.
- 56.Якість вищої освіти.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Відповіді на фаховому вступному випробуванні з «Основ педагогіки вищої школи» для вступу на навчання для здобуття ступеня Магістра за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи) оцінюються фаховою атестаційною комісією за 200-бальною шкалою. Загальні критерії оцінювання знань абітурієнтів та їх відповідність 200-бальній шкалі наведено в таблиці 1.

Таблиця 1

Критерії оцінювання знань абітурієнтів

Рівень компетентності	за шкалою від 0 до 200 балів	Критерії оцінювання
1	2	3
Високий рівень	177– 200	Абітурієнт виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв рекомендовану програмою літературу;

Рівень компетентності	за шкалою від 0 до 200 балів	Критерії оцінювання
1	2	3
		проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та якісному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
Середній рівень	154 – 176	Вступник виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу рекомендовану програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
Достатній рівень	130 – 153	Вступник виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; упорався з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою.
Початковий рівень	100 – 129	Вступник не може дати необхідної кількості аргументованих відповідей, не може вирішити завдання або ситуацію.
Незадовільно	0 – 99	Вступник не може дати відповідь, не може вирішити завдання або ситуацію.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ

1. Козлова О. Г. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. Суми : Університетська книга, 2011. 178 с.
2. Концепція національно-патріотичного виховання в системі освіти України <https://mon.gov.ua/storage/app/uploads/public/5d5/279/7ca/5d52797ca746c359374718.pdf>
3. Корж-Усенко Л. В., Рибалко П. Ф. Нормативно-правові засади розвитку вищої освіти в Україні в умовах євроінтеграції //Фізико-математична освіта. – 2021. – № 3 (29). – С. 74–80.
4. Кузьмінський А. І., Омеляненко В. П. Педагогіка : Підруч. для студ. вищ. навч. закл. – К. : Знання, 2007. – 447 с.
5. Мартинець Л. А. Педагогіка вищої школи: опорний конспект лекцій. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2019. 40 с.
6. Нагаєв В.М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник. – Х. : «Стильна типографія», 2019. 267 с.
7. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2019. 472 с.
8. Навчальний посібник з дисципліни «Педагогіка вищої школи» /Уклад. А. В. Лисенко. – Полтава: ПолтНТУ, 2018.102 с.
9. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Законодавство України : база даних / Верховна рада України. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
10. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. Законодавство України : база даних / Верховна рада України. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
11. Пшенична Л. В. Забезпечення якості вищої освіти в контексті імплементації Закону України «Про вищу освіту» // Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології: наук. журнал. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2017. – № 2(66). – 344с. С. 113–128.
12. Сбруєва А. А., Рисіна М. Ю. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах. Суми, 2000. – 208 с.
13. Стандарт вищої освіти України: другий (магістерський рівень), галузь знань Освіта/Педагогіка, спеціальність 011 Освітні, педагогічні науки : затверджено та введено в дію наказом Міністерства освіти і науки України № 520 від 11.05.2021 року https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishchaosvita/zatverdzeni%20standarty/2021/05/17/011.Osvitni.ped.nauky.mahistr_17.06.docx
14. Шквир О. Л. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-ге вид., допов. і перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 94 с. URL: http://212.111.198.18:88/jspui/bitstream/123456789/217/1/lekci_text.pdf

15. Фіцула М. М. Педагогіка : Посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти. К. : Вид. центр «Академія», 2000. 542 с.